

BENCSIK ORSOLYA

Süldő lány Garaczival a szatyorban

Utoljára akkor éreztem otthon magam az egyetemen, amikor Garaczit olvastam. Meg amikor a kedvenc kisállatommal budikat szemrevételeztünk. Milyen sokat tud jeleníteni egy nagy, pisaszagú tér. Egy égő villany. Mennyire jó feltépni egy rokkantjelölésű ajtót, és miközben a hideg felületéhez nyomódom, levegőhöz jutni. Péniszt markolni. Ha úgy jön ki a lépés, leszopni. Nem jönni zavarba, ha rám nyitnak. Ha ránk nyitnak. A budikkal van egy konstans jó kapcsolat, tradicionálisan is, a mestereimet tekintve, az erős kötődések megmagyarázhatóan innen indulhattak el. A kedvenc kisállatom, aki nagy Garaczi-rajongó, engem még most is egy bácskai süldő lánynak tart, aki anyja Balázs Attila- és Tolnai Ottó-könyveivel szaladgál. Pedig beszereztem később Bukowskit is. De nem tagadom, a vajdasági irodalom egyik meghatározó motívumából jöhetett a bencsiki terepmunka-vágy is, ami majd csak a kétezertizes évek elején teljesedett ki. Akkor kapcsolták fel a fejemben a villanyt. Ha megkérdeznék, miért lettem író, azt válaszolnám, mert féltem, hogy mások kövérek. A nővérem azt mondta, elől deszka, hátul léc. A lányok közül már mindenki menstruált az osztályban, csak én nem. Nehéz könyveket hurcoltam a vécénkbe, még most se értem, miért festették anyámék pinkre a falát. És valaki magyarázza meg nekem azt is, hogy minek kellett a nehéz könyvek, ha csak negyven kilós voltam. Minek kellett a nehéz könyvek, ha vannak jó vékonyak is. Magdi mamáék a falhoz erősítettek egy nagy cipőszekrényt, az egyik polcon szerelmes füzetek voltak a mama cipői alá dugdosva. Én ljobavni romanoknak hívom őket. Magdi mamáéknál úgy ültem a vécén, hogy nem értettem, mit olvasok. A Mancsi mamáék kerti budijának az ülőkéjére helyezett újságpapír-hasítékok ugyancsak megalapozták az általam vágyott budi szociográfiáját. Fejletlenségem, szexuális éretlenségem és elvonulási vágyaim miatt találtam rá olyan menő irodalmi társaságokra, akikhez koromból kifolyólag nem is csatlakozhattam. Magyarországi rokonlátogatásaim során olyan könyveket olvastam, amiket otthon soha nem tudtam volna. Újra és újra kivettem a könyvtárból azt a könyvet (nevezzük most szakirodalomnak), amit csak Magyarországon tudtam volna megvenni, de egyszer se volt rá pénzem. Ebben egy akkor koraközépkorú szerző azt írta, hogy beülök egy sörre, de kakálni kell, a röttyi olyan kicsi, hogy az orromat veri a csempe, mintha egy kocka alakú, hideg bugyiba zártak volna. Őt már nem a tőlem négy évvel idősebb nővérem ajánlotta. Tizenégy voltam, és egy kishegyesi, nem működő mozi-teremben olvasott fel, néha beleröhögcsélt a közönség. Én nem mertem röhögni. Én is John Lennon-szemüveget hordtam. Biztos, hogy nem csak a nővérem hívott elől deszka, hátul lécnek. Bó, fekete ruhákban jártam, meg bő, batikoltakban. Akkor még nem volt igazi bakancsom. Garaczi mellett Peer Krisztián ült, Németh Gábor, Karafiáth meg nem jött el. Én anyámmal mentem. Miután a nővérem megbetegedett, anyámmal jártam irodalmi estekre. Hogy barátkozzak egy íróval, ha ott van mellettem az anyám? Hogy menjek oda egy magyarországi, fővárosi íróhoz vidéki nem-

íróként, ha még dedikáltatni se tudok vele? Ha azt se tudom, hogy egyáltalán miket írt? Ha eddig azt se tudtam, hogy léteznek? Nekem még csak a Jó Pajtásban jelentek meg a fogalmazásaim, meg egyszer a Postaláda rovat lehozta a névtelen levelem, ami-ben arról panaszkodtam, hogy az általános iskolai osztálytársaim nem értenek meg. Negyedik elemi végén az általános iskolai dolgozatban arról írtam, ha felnőtt leszek, három gyereket fogok örökbe fogadni, egy tanyán élek, lesz sok állat, főleg tyúk, és író leszek. Kétezerben a bonyhádi könyvtárból vettem ki a *Mintha élnél*, és valamiért csak úgy mellé csaptam a *Budapesti skizót* is. Tetszett a címe. Ennyi. Süldő lány Garaczi-val meg Hazaival a szatyorban, ez aztán nem viccel: ő voltam a kétezeres évek elején én. Még mindig egy fekete Dr. Martens bakancsra spóroltam. Nem emlékszem, hogy a *Mintha élnél* vagy a nővérem miatt, de vadul hallgattam a VHK-t. Tárulj világ, kerülj élelem. Ekkor éltem a buddhista korszakomat is, és esténként újraolvastam a nővérem buddhista novelláját. A nővéremét, akivel nem tudtam beszélni. Majdnem leborotvtáltam a fejem, de valaki azt mondta, minden hülye lehet kopasz. Az egyetemen csak egy szemináriumon foglalkoztunk Garaczi-val. Nem a teljes szeminárium szólt róla, egyedül a *Mintha élnél* olvastuk. Meglepődtem, hogy a csoporttársaim most olvassák először. Az egyetemi könyvtárból többször kikölcsönöztem a könyvet, én voltam a könyvtárosoknak a lány, aki preszókratikus filozófiát, Schopenhauert meg Garaczi-t kér. Egy vékony, John Lennon-szemüveges író. Ott cipeli Anaximandroszt, egy aszexuális németet meg a lemúrt, és nem viccel. A kedvenc kisállatomnak, a nagy Garaczi-rajongónak soha nem jutott eszébe, hogy vegyen nekem egy Garaczi-regényt. Amikor a *Több életet* írtam, még nem tudtam, milyen könnyen otthonossá teszem magam egy árva budi szociográfiájában. Nem tudtam, milyen árvának lenni egy budi szociográfiájában. Ha Tolnai lennék, az árvát magányosra javítanám. Kétezerhuszonegyben, a Katona József utcai magánkaranténban sokat ültem a végén. Akkor jöttem rá, ez egy rőtyi. De nem a csempe, hanem az ajtó veri az orrom. Akkor jutott az eszembe, nekem még mindig nincs meg a *Mintha élnél*, ezért beszereztem egy antikváriumból. Dedikálva volt a könyv, „Anyunak szeretettel, Laci.” Három hónappal később tudtam meg, ezt a könyvet ellopták tőle. Hogyan lehet ellopni egy hagyatékot, hogyan lehet egy olyan dedikált könyvet birtokolni, amit anyunak adtak, hogyan lehet egy budiban élni? Lehet-e egy hideg bugyiba zárva élni?

Egy hete azt álmodtam, hogy van egy G. L. monogramú bugyim. Nem tanga, nem brazil, hanem tundrabugyi. Agyonmosott, dzsörzéanyagú. A mamának voltak ilyen kinyúlt, nagy bugyijai. Ziherejsztűvel húzta beléjük az újabb és újabb, egy centi széles gumiszalagokat. Most már anyám is ilyen sárga, újrahunalozott bugyikat hord. Én is tudok ziherejsztűvel bármit megjavítani. Azt álmodtam, ez a G. L. egy menő márkánév, olyan, mint a Gianni Versace, vagy mint a Ralph Lauren. Ha elhagyom a Versacét és a Ralphot, már ki is jön a G. L. Nem tudom, miért kellett ezt bugyival álmodnom, a kedvenc kisállatom bulvárfreudiánus, budifilozófus, rá nem kell hallgatni. Én tudom, hogy ebben nincs semmi erotika, csak batikolt, ecettel fixált szatyrokban való cipelés, a nővérem betegsége, a mintha élnél. A kétezeres évek eleje, a *Mintha élnél*, egy szakirodalom világa utáni vágy. Az örökös korrigálás otthonossága. A bencsiki terepmunka befuccsolása. Az én lenyúzása.

Boldog születésnapot, Garaczi László!

(A szövegben eredeti vagy torzított formában Garaczi László-, Tolnai Ottó- és Vágtázó Halottkémek-mondatok vagy -allúziók vannak.)